

I det hele taget kan der være behov for at ændre både Folketingets og folketingsmedlemmernes måde at arbejde på, fordi arbejdsformen i flere henseender er stiv og ikke særlig tidssvarende. Men sådanne ændringer kan sagtens gennemføres, selv om grundlovens nuværende formuleringer om Folketingets arbejde opretholdes. Det er tilstrækkeligt med ændringer i Folketingets forretningsorden.

I forhold til den danske grundlov er den norske grundlov i højere grad præget af Montesquieus magtdelingsprincip, hvilket først og fremmest hænger sammen med, at disse tanker havde betydelig større udbredelse, da den første norske grundlov blev udformet i 1814, end da den første danske grundlov blev udformet i 1849.

Magtdelingen viser sig bl.a. ved, at Norge har faste valgperioder, og at statsministeren ikke kan opløse Stortinget inden for de fire år, valgperioden varer, samt at de norske ministre udtræder af Stortinget, når de indtræder i regeringen. Den lovgivende og udøvende magt er derfor i højere grad formelt adskilt i Norge end i Danmark.

En klarere magtdeling gælder i øvrigt også i Sverige på en del områder.

Ikke kun ud fra princippet om magtdelingen, men også ud fra et ønske om at give de partier, der afgiver folketingsmedlemmer til regeringen, mere arbejdskraft, kunne det være fornuftigt, hvis folketingsmedlemmer, der bliver udnævnt til ministre, fik orlov fra hvervet som folketingsmedlemmer, en orlov, der skulle vare, så længe de var ministre, og i denne periode skulle deres suppleanter indkaldes.

De eksisterende muligheder for, at ministre kan udtræde af Folketinget, er klart utilfredsstillende. Når de nuværende regler indebærer, at ministrene skal træde ud af Folketinget, hvis gruppen ønsker en suppleant indkaldt permanent, kan man ikke forvente, at denne mulighed vil blive anvendt ret meget. Folketingsmedlemmet, der bliver minister, og som derfor træder ud af Folketinget, »ryger helt ud« i dag, hvis han/hun træder ud af regeringen. Vedkommende vil nemlig herefter hverken være medlem af Folketinget eller af regeringen frem til næste valg.

Hvis man ser problematikken med, at ministre både skal varetage hvervet som minister og folketingsmedlem, som et arbejdsproblem, bør en diskussion om dobbeltmandater for folketingsmedlem/borgmester og folketingsmedlem/Europa-Parlamentsmedlem også ses i denne sammenhæng.

I forbindelse med Folketingets vedtagelse af den såkaldte Tvindsærlov, blev der fra både politisk og statsretligt hold rejst kritik af, at der var tale om en særlov, som bevægede sig på kanten af grundloven,

menneskerettighederne og almindeligt anerkendte retsprincipper. Problemet var bl.a., at de retssubjekter, som særloven omfattede, mistede nogle af de muligheder, de ellers ville have haft for at gå til domstolene, hvis der havde været tale om en administrativ afgørelse.

Som svar på kritikken af, at Folketinget vedtog en særlov, der begrænsede visse menneskers muligheder for at gå til domstolene og få prøvet deres sag, blev bl.a. anført, at Folketinget var den øverste instans. I den forbindelse har nogen anvendt Hørupcitater »Ingen over og ingen ved siden af Folketinget«, hvilket er en misforstået anvendelse af Hørupcitater, da Hørup alene sigtede til Landstinget, som ifølge Hørup var underordnet Folketinget. Det havde intet med magtens tredeling at gøre.

Folketinget står under ingen omstændigheder over grundloven. Derfor er det også vigtigt at få magtens tredeling præciseret i størst muligt omfang. Det kan bl.a. ske ved en understregning af, at love ikke må nævne konkrete retssubjekter, hvorefter der er tale om særlove. Det vil også være rigtigt at fremhæve, at love ikke må have tilbagevirkende kraft, når det drejer sig om at tage rettigheder fra nogen. Endelig bør det eksplicit fremgå af grundloven, at loves forenelighed med grundloven kan indankes for domstolene.

Domstolenes uafhængighed af den udøvende magt skal også præciseres nærmere, så den nuværende situation, hvor domstolene ligesom anklagemyndigheden hører under samme ministerium, Justitsministeriet, ikke kan forekomme. Domstolene skal sikres både formel og reel uafhængighed. Derfor skal domstolenes styrelse, herunder dommernes udnævnelse, forfremmelse og afskedigelse også fremgå af grundloven. I den forbindelse bør det også fastlægges, i hvilket omfang dommerne må påtage sig andre hver end dommerhvervet f.eks. som opmand, medlem af en kommissionsdomstol m.v. for at sikre, at dommernes uafhængighed ikke drages i tvivl.

Endelig bør der i forbindelse med en grundlovsrevision ske en kulegravning af de forskellige forvaltningsdomstole, som vi har i dag, selv om de ikke kaldes sådan. Oftest benævnes de »nævn«, jf. Flygtninggenævnet, Brugertelenævnet, Forbrugerankenævnet, Naturklagenævnet, Satellit- og Kabelnævnet m.v. Grundlovens § 63, stk. 2, nævner forvaltningsdomstole, men tilsyneladende har bestemmelsen aldrig betydet noget i praksis. Derimod er der nedsat en række nævn m.v., hvoraf nogle kan træffe endelige afgørelser, selv om § 63, stk. 2, siger, at forvaltningsdomstoles afgørelser kan indankes for domstolene. Skal der være tale om såkaldte endelighedsbestemmelser, som ikke kan indankes for domstolene, er det